

2021-08-27

Diarienummer

MN 2019/0084.7

MR2019.3995.9

Rolf Erlandsson

Biträdande miljödirektör

Yttrande över AB Sydstens ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till täktverksamhet m.m. inom fastigheterna Hardeberga 20:6 med flera.

Förslag till beslut

Miljönämnden beslutar att yrka

- att täktens bryt- och verksamhetsområde kan tillstyrkas,
- att bolaget skall åläggas att utreda möjligheterna att minimera nedsmutsningen av allmänna vägar från lastbilarna. Utredningen bör också innefatta hur mycket stoftutsläppen skulle minska om transportererna är täckta,
- att halterna av ämnen i det avfall som skall användas i återvinningen av avfall för anläggningsändamål skall regleras i villkor så att endast naturliga massor får tas emot. Föreskrivna halter ska motsvara MRR med undantag för lokalt förhöjda halter på uppläggningsplatsen som tex kadmium,
- att efterbehandlingen av verksamheten skall omfatta alla verksamheter som ansökan omfattar dvs även asfaltverk och krossar mm,
- att villkor med betydelsen att vid de fall som det saknas naturlig skärmning mot Hardeberga by skall krossarna vara försedda med bullerskydd i enlighet med redovisad bullerutredningen om inte bolaget har visat att det inte är nödvändigt för att uppfylla bullerkraven,
- att bolagets förslag till utformning av bullervallar kan godtas.

Sammanfattning

AB Sydsten ansöker om nytt och utökat tillstånd att bedriva täkt. om en tid på 25 år om 15 700 000 ton berg och 2 000 000 ton morän. Det årliga uttaget anges till högst 800 000 ton berg och morän årligen;

2021-08-27

Diarienummer

MN 2019/0084.7

MR2019.3995.9

Anledningen till att Sökanden ansöker om nytt tillstånd är att mängden berg sökanden har rätt att ta ut enligt gällande tillstånd riskerar att ta slut inom några år samt på grund av vetskapen om att en tillståndsprövning kan ta lång tid.

Miljönämnden förslås att yrka att täktens bryt och verksamhetsområde kan godtas samt att villkor meddelas bland annat för bullerdämpning av krossar och utredning gällande nedsmutsning av vägar.

Underlag för beslutet

- Miljöförvaltningens tjänsteskrivelse 2021-08-27 yttrande gällande täkt i Hardeberga, dnr MN2019/0084.7 MR 2019.3695.9
- Miljöprövningsdelegationen remiss 2021-06-21 dnr 551-43059, aktilaga 19. Vårt dnr MN2021/0084.4 MR 2019.3695.7
- Miljöprövningsdelegationen remiss 2021-12-18 dnr 551-43059 aktilaga 2. Vårt dnr MN2021/0084.2 MR 2019.3695.5

Ärendet

Bakgrund

AB Sydsten har tillstånd till att inom fastigheterna Hardeberga 20:6 samt del av Sularp 3:1 ("Fastigheterna") bedriva täkt- och vattenverksamhet. Nuvarande tillstånd omfattar, efter erhållet ändringstillstånd daterat 2012-03-15, uttag av 10 miljoner ton berg och 2 miljoner ton morän och löper ut 31 december 2026. Sökanden avser att ansöka om nytt tillstånd om en tid på 25 år. Anledningen till att Sökanden ansöker om nytt tillstånd är att mängden berg Sökanden har rätt att ta ut enligt gällande tillstånd riskerar att ta slut inom några år samt på grund av vetskapen om att en tillståndsprövning kan ta lång tid.

Yrkanden

Sökanden yrkar att miljöprövningsdelegationen lämnar Sökanden tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken;

- a. att under 25 år bedriva täkt av 15 700 000 ton berg och 2 000 000 ton morän inom det område som anges i bifogad täktplan;
- b. att under tillståndstiden ta ut högst 800 000 ton berg och morän årligen;
- c. att producera 120 000 ton betong årligen;
- d. att ta emot totalt 250 000 ton externa massor, varav maximalt 60 000 ton årligen, för anläggningsändamål;

2021-08-27

Diarienummer

MN 2019/0084.7

MR2019.3995.9

- e. 4. Slutligen yrkar sökanden att miljöprövningsdelegationen
- f. förordnar att det blivande tillståndet får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft, så kallat verkställighetsförordnande,
- g. föreskriver villkor i enlighet med sökandens förslag, vilket redovisas i avsnitt C nedan,
- h. godkänner den till ansökan bifogade miljökonsekvensbeskrivningen (MKB), samt
- i. Fastställer den ekonomiska säkerheten för fullgörandet av förpliktelsen enligt detta tillstånd till 4 700 000 kronor.

Förslag till villkor

Villkor 1 Om inte annat framgår av övriga villkor eller föreskrifter ska verksamheten i huvudsak bedrivas i enlighet med vad bolaget angivit i ansökningshandlingarna eller i övrigt uppgivit eller åtagit sig i ärendet.

Villkor 2 Varje aktuellt verksamhets- och brytningsområde samt fixpunkter ska vara utmärkta i terrängen på väl synligt sätt och markeringarna får under exploateringstiden inte rubbas eller döljas. Utmärkningen ska utföras innan brytningen påbörjas.

Villkor 3 Uttag av material får inte ske till ett större djup än + 9 m ö. h. (RH 2000).

Villkor 4 Brytningsområdet ska avbanas i takt med att arbetet i tälten fortskrider.

Villkor 5 Tåktverksamhet, utlastning, tillverkning av bergkrossprodukter och betongtillverkning får bedrivas helgfri måndag-fredag kl. 06.00 – 22.00. Övriga transporter knutna till tåkt- och betongverksamhet får bedrivas även under övriga tider. Sprängning får endast ske helgfri måndag-fredag kl. 08.00 – 16.00. Borrning och skutknackning får bedrivas helgfri måndag – fredag kl. 06.00 – 18.00. Tillsynsmyndigheten får, om särskilda skäl föreligger, medge undantag för enstaka tillfällen.

Villkor 6 Filterutrustning för utgående luft från silor ska vara utformade så att stofthalten i utgående luft inte ska överstiga 10 mg/Nm³.

Villkor 7 Uppstår problem med damning från verksamheten ska verksamhetsutövaren vidta erforderliga åtgärder för att begränsa dessa.

Villkor 8 Buller från verksamheten inklusive transporter inom verksamhetsområdet ska begränsas och får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än:

Dagtid

kl. 06.00-18.00, vardagar 50 dBA

2021-08-27

Diarienummer

MN 2019/0084.7

MR2019.3995.9

Kvällstid kl. 18.00-22.00, samtliga dygn 45 dBA

Sön- och helgdagar kl. 06.00-18.00 45 dBA

Nattetid kl. 22.00-06.00, samtliga dygn 40 dBA

Den momentana ljudnivån nattetid får som riktvärde vid bostäder inte vara högre än 55 dBA. Kontroll av buller ska ske så snart det har skett förändringar i verksamhetensom kan medföra ökade bullernivåer, samt i samband med befogade klagomål efter tillsynsmyndighetens bestämmande. Uppföljning av ljudnivå ska framgå av kontrollprogram där mätmetoder, mätpunkter, mätfrekvens och utvärderingsmetoder ska anges. Kontroll ska ske antingen genom immissionsmätningar eller genom närfältsmätningar och beräkningar vid berörda bostäder. Ekvivalentvärden ska beräknas för de tider då verksamheten faktiskt pågår.

Villkor 9 All sprängning ska föregås av signal, tydligt hörbar inom 500 meter från verksamhetsområdesgränsen. Södra Sandby Kyrkliga Samfällighet ska informeras om tidpunkt för sprängning minst en vecka före sprängning.

Villkor 10 Sökande ska vid sprängning använda sig av sådan teknik och metod att risken för stenkast utanför verksamhetsområdet minimeras.

Villkor 11 Markvibrationer – definierade som högsta svängningshastighet i vertikalled – från sprängning får vid närliggande bostads- eller fritidshus inte överstiga 4 mm/s vid mer än 10 % av mättillfällena per år och då högst 6 mm/s. Vid Hardeberga Kyrka får vibrationsnivån maximalt uppgå till 5 mm/s. Mätningarna ska utföras enligt gällande Svensk Standard SS 460 48 66. Mätpunkt och mätfrekvens ska framgå av kontrollprogram.

Villkor 12 Luftstötsvåg till följd av sprängningar får vid bostads- och fritidshus inte överstiga 100 Pa vid mer än 10 % av mättillfällena per år mätt som frifältsvärde och då högst 150 Pa. Mätning ska ske i enlighet med svensk standard SS 02 52 10. Mätmetoder, mätpunkter, mätfrekvens och utvärderingsmetoder ska i övrigt framgå av kontrollprogram.

Villkor 13 Halten totalkväve i utgående vatten till Sularpsbäcken får inte överstiga 2,5 mg/l som årsmedelvärde. Mätning ska ske enligt analysmetod SS-EN ISO 11905-1 eller motsvarande. Mätpunkt och mätfrekvens ska framgå av kontrollprogram.

Villkor 14 Halter av suspenderad substans i utgående vatten till recipient från den miljöfarliga verksamheten får som årsmedelvärde inte överstiga 12 mg/l och 25 mg/l som enstaka mätvärde. Mätpunkt

2021-08-27

Diarienummer

MN 2019/0084.7

MR2019.3995.9

och mätfrekvens ska framgå av kontrollprogram. Minst en gång om året ska även mätning av suspenderad substans i Sularpsbäcken mätas uppströms och nedströms utsläppspunkten.

Villkor 15 Oljeindex i utgående vatten till Sularpsbäcken får högst uppgå till 1 mg/l (Summa C10-C40) mätt som årsmedelvärde. Mätpunkt och mätfrekvens ska framgå av kontrollprogram.

Villkor 16 Anordning för bortledning av vatten ska vara utformad så att grund- och nederbördsvattnen i möjligaste mån blandas innan det leds ut till Sularpsbäcken. Halterna av kadmium (ofiltrerat och filtrerat) i utgående vatten till recipient ska mätas. Mätpunkt och mätfrekvens ska framgå av kontrollprogram.

Villkor 17 Tankning och parkering av fordon och maskiner för natten eller längre tid får endast ske på yta som är särskilt iordningställd för att förhindra spridning av olje- och dieselspill. Detta gäller dock inte larvburna maskiner. Utrustning för sanering av spill ska finnas lättillgängligt vid bedrivande av verksamhet.

Villkor 18 Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras så att spill och läckage inte kan nå avloppsledningar eller omgivningen. Förvaring ska ske på yta som är ogenomsläpplig för de aktuella ämnena, försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp samt i övrigt utformad så att regnvatten inte ansamlas. Uppsamlingsvolymen inom respektive yta ska minst motsvara den största behållarens volym plus 10 % av övriga behållares volym. Tankar och cisterner ska vara försedda med överfyllnadsskydd. Absorptionsmedel ska finnas lättillgängligt vid förvaringsplatsen.

Villkor 19 Förslitet material och skrot ska omgående omhändertas.

Villkor 20 Efterbehandling ska ske i enlighet med efterbehandlingsplan upprättad 2020-09-03, se bilaga A1. Samråd ska ske med tillsynsmyndigheten inför slutlig efterbehandling senast två år innan täktverksamheten upphör.

Villkor 21 Uttaget av morän får endast ske av material som härrör från avtäckning av berg inom brytningsområdet.

Villkor 22 Betongrester som uppkommer från betongtillverkning på fastigheten Hardeberga 20:6 får användas till anläggningsändamål inom verksamhetsområdet.

Villkor 23 Externa massor där föroreningsrisken bedöms som ringa får mottagas för anläggningsändamål inom verksamhetsområdet.

Villkor 24 Förslag till kontrollprogram ska lämnas in till tillsynsmyndigheterna senast sex månader efter det att tillståndet vunnit laga kraft.

2021-08-27

Diarienummer

MN 2019/0084.7

MR2019.3995.9

Lunds kommuns övergripande ställningstaganden

Lunds kommuns ställningstaganden i bergstäktsfrågan görs i översiktsplanen. I Lunds kommuns översiktsplan, antagen i kommunfullmäktige 2018-10-11, framgår bland annat att:

- Lunds kommun intar en restriktiv hållning till utvidgning och öppnande av nya täkter. Kommunen förespråkar utnyttjande av befintliga täkter med hänsyn till den påverkan på omgivningen varje täkt har. För att minimera intrånget i landskapet skall fortsatt utvinning i första hand ske på djupet.
- Kommunen ska, fortsatt, verka för att en grushushållningsplan utarbetas för hela Skåne, där man även beaktar möjligheterna till utvinning i övriga delar av Sydsverige. Denna plan ska även omfatta övergång till andra transportsystem såsom till exempel järnvägs- och sjötransporter, samt utreda lämpliga lägen för omlastningsterminaler.

Kommunen tar även ställning i täktfrågan i LundaEko 2021–2030, Lunds kommuns program för ekologiskt hållbar utveckling, antagen i kommunfullmäktige i juni 2021. Där framgår att:

- Kommunkoncernen ska verka för att täktverksamhet inom kommunen inte etableras eller utvidgas på ett sätt som har negativ påverkan på de områden som utpekats som värdefull natur enligt Naturvårdsverkets definition för skyddad natur.

Definition av skyddad natur: Nationalpark, Naturreservat statliga och kommunala, Naturvårdsområden, Djur- och växtskyddsområde, Vattenskyddsområde, Skogligt biotopskydd, Övriga biotopskydd, Naturminne, Natura 2000 områden (Fågelskydd) och art- och habitatdirektivet (www.skyddadnatur.naturvardsverket.se).

Miljöprövningsdelegationen bereder miljönämnden och Lunds kommun möjlighet att yttra sig över ansökan. Kommunstyrelsen har överlåtit ärendet till miljönämnden att svara för kommunen.

Föredragning**Översiktsplan och LundaEko 2021-2030**

Utvidgningen av brytområdet ryms i det befintliga verksamhetsområdet. Täkten berör inte geografiskt de skyddsområdena som anges i LundaEko.

2021-08-27

Diarienummer

MN 2019/0084.7

MR2019.3995.9

Täktansökan är i enlighet med kommunens övergripande ställningstaganden.

Utökning av verksamhetsområdet

Miljöförvaltningen anser att utökningen av verksamhetsområdet är marginell och en anpassning till faktiska förhållanden.

Nedsmutsning från transporter

Miljönämnden har under de senaste åren noterat ökade klagomål gällande nedsmutsning från trafiken till och från täkterna i kommunen. Med hänvisning till detta anser miljöförvaltningen att bolaget skall åläggas ett utredningsvillkor avseende möjligheterna att minimera nedsmutsningen av allmänna vägar från lastbilarna. Utredningen bör också innefatta hur mycket stoftutsläppen skulle minska om transporterna är täckta.

Bullervallar

Miljönämnden delar bolagets ställningstaganden gällande bullervallarnas funktion och utformning.

Buller från förkrossarna

Av Efterklang utredning (PM Sydsten Hardeberga bergtäkt, Lunds kommun komplettering buller, 210319,781791) framgår följande:

Beräkningar har kompletterats för att analysera totalt två mobila förkrossar aktiva i tåkten under dag- och kvällstid. Riktvärdet om 45 dBA kvällstid blir dimensionerande. Se bullerkartor i bilaga 1-8 samt tabellvärden i bilaga 9. Resultatet visar att det går att ha två mobila förkrossar i drift men det kräver att respektive mobil förkross för samtliga situationer skärmas av mot beräkningspunkter 13-15 i Hardeberga by för de placeringar i tåkten där naturlig skärmning via närbelägen (<100 m) tätkant mot bostäder i Hardeberga by saknas. Avskärmningen av förkrossar behöver skapas genomgående för alla beräknade situationer med minst 5 m skärm som kan skapas med hjälp av materialupplag, avbaningsvallar eller andra avskärmningar. Ett exempel på alternativ avskärmning kan vara användande av två sjöcontainers stående på varandra. Skärmens/vallens bredd bör vara så stor att siktlinjen mot berörda beräkningspunkter bryts med marginal. Avståndet mellan kross och skärm/vall inte bör överskrida 15 m. Viktigt är att avskärmningen blir tät.

Miljöförvaltningen anser att ett villkor med betydelsen att vid de fall som det saknas naturlig skärmning mot Hardeberga by skall krossarna vara försedda med bullerskydd i enlighet med

2021-08-27

Diarienummer

MN 2019/0084.7

MR2019.3995.9

utredningen om inte bolaget har visat att det inte är nödvändigt för att uppfylla bullerkraven.

Krav på avfallsmassor

I villkor 23 yrkar bolaget att externa massor där föroreningsrisken bedöms som ringa får mottagas för anläggningsändamål inom verksamhetsområdet.

Formuleringen "massor där föroreningsrisken bedöms som ringa" är otydlig då det inte framgår vad som menas med "ringa" föroreningsrisk. Miljöförvaltningen anser att begreppet ringa i ärenden gällande hantering av avfallsmassor inte är ett fast begrepp utan det kommer att förändras kontinuerligt med nya vägledande domar och förändringar av lagstiftningen. Bolagets beskrivning av processen att "enskilda projekt" skall bedömas och godkännas av tillsynsmyndigheten är starkt förenklad eftersom det är inte bara de aktuella avfallet som skall bedömas utan också de redan återvunna massorna skall vara med i bedömningsunderlaget vilket leder till en ganska omfattande hantering i varje enskilt fall. Det är också tveksamt om frågan om vilket föroreningsinnehåll som kan accepteras i mottagna avfallsmassor är en sådan fråga av mindre betydelse som kan överlåtas till tillsynsmyndigheten enligt 22 kap. 25 § miljöbalken.

Miljöförvaltningen anser att avfallet skall regleras som att MRR massor tas emot med ett ev. undantag för halter som är förhöjda i närområdet som tex kadmium.

Ställningstagande

I sitt yttrande bör Miljönämnden yrka följande:

- Att täktens bryt- och verksamhetsområde kan tillstyrkas.
- Att bolaget skall åläggas att utreda möjligheterna att minimera nedsmutsningen av allmänna vägar från lastbilarna. Utredningen bör också innefatta hur mycket stoftutsläppen skulle minska om transporterna är täckta.
- Att halterna av ämnen i det avfall som skall användas i återvinningen av avfall för anläggningsändamål skall regleras i villkor så att endast naturliga massor får tas emot. Föreskrivna halter ska motsvara MRR med undantag för lokalt förhöjda halter på uppläggningsplatsen som rex kadmium.
- Att efterbehandlingen av verksamheten skall omfatta alla verksamheter som ansökan omfattar dvs även asfaltverk och krossar mm.
- Att villkor med betydelsen att vid de fall som det saknas naturlig skärmning mot Hardeberga by skall krossarna vara

2021-08-27

Diarienummer

MN 2019/0084.7

MR2019.3995.9

försedda med bullerskydd i enlighet med redovisad bullerutredningen om inte bolaget har visat att det inte är nödvändigt för att uppfylla bullerkraven.

- Att bolagets förslag till utformning av bullervallar kan godtas.

Beredning

Ärendet har beretts i samråd med kommunens taktgrupp med personal från kommunkontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen och tekniska förvaltningen.

Barnets bästa

Barnens bästa har beaktats avseende säkerhet och störningarna från verksamheten.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Björn Berséus
Miljödirektör

Rolf Erlandsson
Biträdande miljödirektör

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Miljöprövningsdelegationen, länsstyrelsen i Skåne

För kännedom: Kommunstyrelsen